

Nia Davies
Yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd
Gwynedd a Môn
Neuadd y Dref
Bangor
Gwynedd
LL57 1DT

31 Mawrth 2015

Annwyl Nia,

Ymateb Llywodraeth Cymru i Gynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn 2011 – 2026 – Fersiwn wedi'i hadneuo

Diolch yn fawr ichi am eich gohebiaeth ddiweddar dyddiedig 16 Chwefror, gan gynnwys copïau o'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) Adnau a'r dogfennau cysylltiedig.

Rydym yn falch o weld y cynnydd sydd wedi'i wneud o ran paratoi cynllun datblygu ar y cyd ar gyfer yr ardal ac rydym yn cydnabod y gwaith y mae'r ddau Awdurdod Cynllunio Lleol a'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd wedi'i wneud i gyrraedd y cam hwn, gan gynnwys y cydweithredu rhyngddynt sydd i'w ganmol. Yr ydym hefyd yn cydnabod swm y dystiolaeth y mae'r awdurdodau wedi'i chasglu i gefnogi'u casgliadau, yn eu hymgais i gael hyd i atebion o fewn y system cynllunio defnydd tir i gwestiynau ym maes tai a diwylliant sy'n destun gofid arwyddocaol i'r gymuned.

O dan system y CDLI, cyfrifoldeb yr awdurdod cynllunio lleol yw sicrhau bod y CDLI sy'n cael ei gyflwyno yn gadarn o safbwynt gweithdrefnol a'i fod yn ymgorffori egwyddorion ymgysylltu â'r gymuned, tryloywder, cysondeb, cydlynid a chydawnsedd ag awdurdodau cyffiniol. O beidio â mynd i'r afael yn ddigonol â'r egwyddorion hyn ar ddechrau'r camau paratoi, yna mae posibilrwydd na châi'r CDLI ei ystyried yn gadarn nac yn addas ar gyfer ei archwilio.

Mater ar gyfer yr Arolygydd Cynllunio a benodir yw penderfynu a ystyrir cynllun yn 'gadarn' ai peidio. Rydym wedi ystyried y CDLI Adnau yn unol â'r profion cysondeb/cydlynid ac effeithiolrwydd, ac yn bennaf pa un a roddwyd sylw boddhaol ai peidio i'r polisi cynllunio cenedlaethol (prawf C2). Mae ein sylwadau wedi eu rhannu'n **4 categori**, ac y mae'r **atodiad sydd ynghlwm** wrth y llythyr hwn yn rhoi rhagor o fanylion.

- A.** Gwrthwynebiadau o dan y profion cadernid C2, CE2: Materion sylfaenol sydd, yn ein tyb ni, yn cynrychioli risg sylweddol i'r awdurdod os na roddir sylw iddynt cyn y cam cyflwyno, ac y gallent amharu ar strategaeth y cynllun:

Dim materion

- B.** Gwrthwynebiadau o dan y profion cadernid C2, CE1, CE2: Materion lle nad yw'n ymddangos bod y cynllun a adnewwyd wedi trosi'r polisi cenedlaethol yn foddhaol i'r lefel leol, ac bod tensiynau posibl o fewn y cynllun, sef;

Creu cymunedau cynaliadwy – mae'r pennawd hwn yn cwmpasu 4 agwedd:

1. Y ddarpariaeth ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr;
2. Y ddarpariaeth dai gan gynnwys darparu tai fforddiadwy;
3. Y ddarpariaeth ar gyfer safleoedd cyflogaeth; ac
4. Renewable Energy

- C.** Mewn perthynas â'r profion cadernid CE2, CE3, CE4: Er na thybir eu bod yn faterion o bwysigrwydd sylfaenol i gadernid yr CDLI, rydym o'r farn bod diffyg sicrwydd neu eglurder ynglŷn â'r materion canlynol, y tybiwn y byddai'n fuddiol tynnu eich sylw atynt, i'ch galluogi i ystyried amgenach ffyrdd o ddangos bod:

- I. Y gallu i gyflawni;
- II. Rheoli datblygiadau tai mewn pentrefi;
- III. Monitro a gweithredu; a

- D.** Materion ynglŷn ag eglurder y cynllun yn gyffredinol, y tybiwn y gallent fod o gymorth i'ch awdurdod ac i'r Arolygydd wrth ystyried newidiadau priodol:

- Materion technegol penodol

Yr ydym eisoes wedi codi rhai o'r materion gyda chi ar adegau yn y gorffennol a byddwn yn cysylltu â chi yn y man i drefnu cyfarfod i drafod unrhyw faterion a godir yn ein hymateb ffurfiol i'ch CDLI Adnau.

Yn gywir

Mark Newey

Pennaeth y Gangen Gynlluniau
Yr Is-adran Gynllunio
Llywodraeth Cymru

Atodiad

Atodiad i lythyr ymateb Llywodraeth Cymru (31 Mawrth 2015) i Gynllun Datblygu Lleol Gwynedd a Môn wedi'i adneuo

- A. Gwrthwynebiadau o dan y profion cadernid C2, CE2: Materion sylfaenol sydd, yn ein tyb ni, yn cynrychioli risg sylweddol i'r awdurdod os na roddir sylw iddynt cyn y cam cyflwyno, ac y gallent amharu ar strategaeth y cynllun:

Dim materion yn codi

- B. Gwrthwynebiadau o dan y profion cadernid C2, CE1, CE2: Materion lle nad yw'n ymddangos bod y cynllun a adnewwyd wedi trosi'r polisi cenedlaethol yn foddhaol i'r lefel leol, ac bod tensiynau posibl o fewn y cynllun, sef;

Creu cymunedau cynaliadwy:

1. Sipsiwn a Theithwyr

Nid yw'r dystiolaeth yn mesur faint yw'r angen am naill ai safleoedd parhaol neu dros dro na phryd o fewn cyfnod y cynllun y bydd eu hangen (7.4.90 – 11 o leiniau preswyl i gymryd lle'r un presennol ger Pentraeth, 10 llain preswyl yng Ngwynedd, 28 llain dros dro sydd eu hangen ledled y Gogledd). Mae'r cynllun wedi neilltuo 5 llain, ac mae angen eglurhad sut a phryd y caiff yr 16 llain ychwanegol (lleiniau parhaol) eu darparu a beth yw anghenion yr awdurdodau o safbwynt y 28 o leiniau dros dro, a phryd y bydd eu hangen arnynt. Mae Llywodraeth Cymru'n credu nad yw'r cynllun yn neilltuo digon i ddiwallu lefel yr angen a nodwyd. Dywed Para 17 Cylchlythyr 30/2007 Llywodraeth Cymru 'Cynllunio ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr', "Mewn achosion lle ceir asesiad o angen sydd heb ei ddiwallu am lety Sipsiwn a Theithwyr yn yr ardal, dylai awdurdodau cynllunio lleol glustnodi digon o safleoedd mewn CDLlau i sicrhau bod modd diwallu'r gofynion llain dynodedig at ddefnydd preswyl a dros dro." Bydd darpariaeth yn Adran 103 Deddf Tai (Cymru) 2014, pan y cychwynnir (rhagwelir mis Mawrth 2016) i wneud diwallu'r angen yn ddyletswydd statudol.

Mae'r awdurdodau wedi cydnabod na fydd modd lletya pob grŵp o Sipsiwn a Theithwyr gyda'i gilydd ar yr un safle a bydd angen i awdurdodau esbonio a ydynt wedi cymryd hyn i ystyriaeth wrth ddarparu ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr (o dan y diffiniad ehangach a gynhwysir yn Neddf Tai (Cymru)).

(Am bwyntiau technegol sy'n ymwneud â Sipsiwn a Theithwyr, gweler categori D).

2. Y ddarpariaeth dai

Clystyrau

Mae angen mwy o gyfiawnhad i esbonio nifer y pentrefi rydych wedi'u cynnwys yn y polisi hwn. Mae rhai o'r clystyrau hyn wedi cael sgôr isel iawn yn y matrices cynaliadwyedd a welwch ym mhapur testun 5 (Datblygu'r Strategaeth Aneddleoedd). Mae'r sgoriau is yn awgrymu eu bod yn ddatblygiadau diarffordd llai cynaliadwy, heb gysylltiad da â gwasanaethau a chyfleusterau - ac felly angen egluro pam eu bod wedi'u

henwi. Mae Llywodraeth Cymru'n gwrthwynebu bod cymaint o 'glostyrau' wedi'u henwi heb ddigon o gyfiawnhad.

Polisi PS15 – Strategaeth aneddleoedd

Nid ydym yn cwestiynu strategaeth y cynllun; fodd bynnag, nid ydych wedi cyfiawnhau'r cyfyngiad twf a grëir gan eiriad y polisi ar gyfer y prif ganolfannau. Byddai'n fwy rhesymegol creu cyfyngiadau twf ar gyfer yr haenau is yn hytrach nag ar gyfer yr ardaloedd mwyaf cynaliadwy.

Materion nad ydynt yn cydymffurfio â Pholisi Cynllunio Cymru

Mae'r awdurdodau wedi gosod tystiolaeth ym 'Mhapur Testun 17: Tai Marchnad Angen Lleol' sy'n dangos y materion sy'n wynebu cymunedau lleol. Mae Paragraff 9.2.4 Polisi Cynllunio Cymru (PCC) yn gwneud yn glir na fyddai amod meddiannaeth fel arfer ar gyfer tai marchnad ar gyfer anghenion lleol penodol. Byddai'n rhaid wrth dystiolaeth gref i gyfiawnhau gwyro o'r polisi cenedlaethol yn hyn o beth. Felly, dylai'r dystiolaeth fynd ymhellach ac esbonio'n fanwl pam na allai'r polisiau tai fforddiadwy a darparu tai fforddiadwy canolraddol, helpu i ddiwallu'r angen a nodwyd

At hynny, dywed paragraff 7.4.39 y cyfyngir tai'r farchnad leol a ganiateir o dan Bolisi TA15 i'r rheini sy'n gymwys trwy gytundebau Adran 106 lleol. Nid yw felly yn cydymffurfio â PCC h.y. bod yr ymrwymiad yn angenrheidiol i "wneud y datblygiad yn dderbyniol o safbwynt cynllunio" (PCC 3.7.6).

Yn ôl Polisi TAI10, Datblygu ar safleoedd eithrio, o dan amgylchiadau eithriadol gellid cynnwys tai marchnad i wneud cynnig yn hyfyw. Er hynny, ni ellir dosbarthu safleoedd sy'n gymysgedd o dai fforddiadwy a thai marchnad yn 'safleoedd eithrio' o dan bolisi cenedlaethol – dywed TAN 2 yn benodol nad yw safleoedd o'r fath yn briodol ar gyfer tai marchnad (para. 10.14).

Tai fforddiadwy

Tystiolaeth ategol

Dywed Polisi Cynllunio Cymru (PCC, paragraff 9.1.4) ei bod yn bwysig bod awdurdodau lleol yn deall eu system dai yn ei chyfanrwydd er mwyn iddynt allu datblygu polisiau tai marchnad a fforddiadwy sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Elfen allweddol o'r dystiolaeth hon fydd yr Asesiad o'r Farchnad Dai Leol (LHMA). Dywed paragraff 9.2.16 (PCC) hefyd y dylai'r CDLI gynnwys targed cyflawni tai fforddiadwy ar gyfer yr awdurdod lleol, yn seiliedig ar yr LHMA. Dylai'r CDLI fynegi cyfanswm yr angen am dai fforddiadwy (gan gynnwys unrhyw ôlgroniad) dros gyfnod cyfan y cynllun, yng nghyfiawnhad rhesymegol y polisi tai fforddiadwy.

Darparu tai fforddiadwy

Mae'r cynllun a'r dogfennau ategol wedi nodi faint yr angen am dai fforddiadwy dros 5 mlynedd cyntaf y cynllun (gan gynnwys yr ôlgroniad) ac mae darparu tai fforddiadwy wrth reswm yn flaenoriaeth i'r ddau awdurdod. Bydd angen i'r awdurdodau esbonio'r berthynas rhwng y targed o fewn yr LHMA a lefel y tai fforddiadwy/marchnad a gynigir yn y cynllun. Bydd gofyn i'r awdurdodau ddangos eu bod yn darparu cymaint ag y gallent trwy'r CDLI gan fod yr angen mor fawr.

Mae angen mwy o eglurhad i esbonio'r cyfraddau darparu a ddisgwylir trwy'r ymrwymadau cyfredol a sut y bydd y dyraniadau'n cyfrannu at gyflawni'r targed am dai fforddiadwy. Pery'n aneglur sut y disgwylir darparu 1,400 o dai fforddiadwy a ph'un a

yw'r awdurdodau wedi ystyried pob opsiwn i ddarparu cymaint o dai â phosibl trwy'r CDLI o gofio maint yr angen a glustnodir ym 5 mlynedd y cynllun yn unig h.y. y berthynas â thai ar gyfer y farchnad agored.

Hyfywdra tai fforddiadwy

Nodir bod yr asesiad o hyfywdra wedi'i ddiweddarau. Mae'n bwysig bod y dystiolaeth o hyfywdra sy'n ategu'r cynllun yn gyfoes a'i bod yn ystyried y costau hysbys, gan gynnwys effaith tai fforddiadwy a chyfraniadau 'eraill'. Wrth baratoi cynllun, dylai fod gan yr awdurdodau ddealltwriaeth resymol o'r costau sy'n gysylltiedig â'r datblygiad.

Mae'n amlwg bod yr asesiad o hyfywdra wedi cymryd i ystyriaeth y newidiadau diweddar i'r polisi cenedlaethol a'i fod yn esbonio costau'n fanylach. Fodd bynnag, mae angen mwy o eglurhad i esbonio pa gostau y rhoddwyd ystyriaeth iddynt sy'n gysylltiedig ag ymrwymadau/cyfraniadau. Mae'r asesiad o hyfywdra yn ymdrin â hyn ond mae'r costau penodol yn aneglur. Mater i'r awdurdodau yw dangos beth y bydd ymrwymadau/cyfraniadau cynllunio eraill yn ymdrin â nhw a ddim yn ymdrin â nhw (gweler hefyd y sylwadau ynghylch y gallu i gyflawni). Bydd angen seilio targedau heriol ar dystiolaeth a bydd gofyn medru eu cymhwyso i'r rhan fwyaf o sefyllfaoedd ond gan ganiatáu i'r negodi ynghylch safleoedd penodol fynd rhagddynt, os/lle gwelir bod angen (ar nifer gyfyngedig o safleoedd). Rhaid gallu cyfiawnhau pob elfen o'r dystiolaeth o hyfywdra.

Er mwyn darparu cymaint o dai fforddiadwy â phosibl a chyflawni'r prif amcan, mae'r asesiad o hyfywdra wedi adnabod ardaloedd lle ceir y prisiau uchaf o fewn ardal y cynllun. Dylai'r awdurdodau ystyried a yw geiriad TAI9 yn ddigon cryf i negodi canran uwch o gyfraniad yn yr ardaloedd penodol hyn.

Polisi cynllunio cenedlaethol

Dywed paragraff 9.2.15 PCC y byddai'n ddymunol i ddatblygiad tai newydd ymgorffori ystod, cymysgedd a chydbwysedd rhesymol o dai o ran eu math a'u maint er mwyn diwallu'r angen am ystod o dai a chyfrannu at ddatblygu cymunedau cynaliadwy. At hynny, dywed para 8.1 "Asesiadau'r Farchnad Dai Leol a'r Cynllun Datblygu" ei bod yn bwysig bod yr ACLI yn deall maint y galw am anheddau o wahanol faint a math (h.y. canolraddol a rhent cymdeithasol) o'i gymharu â'r cyflenwad fel y gall yr ACLI negodi'r gymysgedd briodol ar safleoedd newydd.

Ni ddylai polisiâu'r CDLI ar dai fforddiadwy nodi'r ystod/math/cymysgedd o dai, oherwydd gallai'r sefyllfa newid dros oes y cynllun gan ei rwystro o bosibl rhag medru gwneud y ddarpariaeth. Fe ddylai CDLiau gyfeirio er hynny at yr wybodaeth ddiweddaraf yn y cyfiawnhad rhesymegol i'w galluogi i negodi'n effeithiol. Gan ddibynnu ar y gymysgedd, a allai fod ag iddi oblygiadau ariannol, gallai effeithio hefyd ar y gallu i ddarparu tai fforddiadwy (y ganran y gofynnir amdani ar y safle). Mae'r LMHA yn asesu'r ystod lawn o ofynion tai, ond nid yw'r CDLI yn cyfeirio'n benodol at hyn. Byddai'r cynllun ar ei ennill o gynnwys gwybodaeth o'r fath a'i hystyried wrth asesu hyfywdra'r cynllun er mwyn dangos ei fod yn gyson â'r dystiolaeth ac na chât ganlyniadau andwyol.

3. Cyflogaeth

Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi twf economaidd, ond mae'n hanfodol bod y twf economaidd hwn yn gwireddu amcanion yr awdurdodau. Dylai'r awdurdodau esbonio

sut na fydd gorgyflenwi'r farchnad fel hyn (tua 300ha) yn cael effaith negyddol ar werthoedd tir; na rhwystro datblygiad rhag dod i fod na pheryglu dyheadau am dwf.

Dosbarthiad tir cyflogaeth ar draws yr ardal

Mae angen mwy o eglurhad ynghylch sut mae'r berthynas rhwng dosbarthiad safleoedd cyflogaeth yn effeithio ar y ddarpariaeth dai. Mae'r ymrwymiadau/dyraniadau tai yn seiliedig ar hierarchiaeth o aneddeleoedd a byddai'n dda o beth pe bai modd cyflwyno'r safleoedd cyflogaeth hefyd yn yr un modd. Byddai'n fuddiol hefyd pe bai modd darparu mwy o wybodaeth ynghylch sut y mae'r awdurdodau wedi ystyried y gyd-berthynas rhwng y tair brif safle cyflogaeth strategol ar hyd coridor yr A55 ac nad ydynt yn cystadlu â'i gilydd gan, drwy hynny, greu problemau o ran eu cyflawni.

Darparu cyflogaeth

Mae angen mwy o esboniad ynghylch y berthynas rhwng lefel y goflogaeth a ddarperir ag ymagwedd strategol i ddarparu tai.

Polisi CYF1 "Gwarchod a Dynodi Tir ac Unedau ar gyfer Defnydd Cyflogaeth" – Mae angen mwy o eglurhad i esbonio pam mae angen diogelu dros 800ha o dir (heb gynnwys Wylfa) dros gyfnod y cynllun. Yn ôl paragraff 7.3.23, amcangyfrifwyd ynyr adolygiad o dir cyflogaeth fod angen tua 12 ha ar yr awdurdodau dros gyfnod y cynllun. Byddai hynny'n cyfateb i oddeutu 180ha o dir cyflogaeth dros gyfnod y cynllun llawn. Nid yw'n amlwg felly pam mae'r cynllun yn neilltuo tua 478ha (tir heb ei ddatblygu sydd wedi'i ddynodi neu wedi'i gynnig ar gyfer ei ddynodi i ddiwallu'r angen a nodwyd). Sut mae'r cynllun wedi ystyried goblygiadau'r gorddyrianiad hwn, a'r ddarpariaeth dai a pha mor ymarferol fyddai darparu'r safleoedd hyn? Mae angen i'r awdurdodau esbonio hefyd a yw'r asesiad o gyflogaeth (a gynhaliwyd yn unol â chanllaw CDLG 2004) yn gyson â "TAN 23: Datblygu Economaidd (2014)" Llywodraeth Cymru.

Dylai'r awdurdod egluro beth fyddai'r effaith ar y mathau o swyddi (sgiliau a chyflogau) a chartrefi pe cymerid mwy na'r 180ha dros gyfnod y cynllun. Mae angen mwy o eglurhad hefyd i esbonio sut mae gwaith asesu ategol, yn enwedig yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg wedi cymryd y gorddyrianiad i ystyriaeth. Mae ychydig o wybodaeth gefndir wedi'i chynnwys ynghylch gwella sgiliau trigolion y ddau awdurdod (yn enwedig mewn perthynas â'r cynnig i ddatblygu Wylfa Newydd) ond pa fath o swyddi y mae'r awdurdodau'n eu disgwyl ar gyfer y safleoedd dyranedig hyn? Ydy'r sgiliau sydd eu hangen ar gael yn yr ardal neu a fyddai'n annog mewnfudo i'r ardal a chynyddu'r pwysau ar dai/y Gymraeg?

Y Tir Amaethyddol Gorau a Mwyaf Amlbwrpas

Gallai'r dyraniadau tir olygu colli tua 40 hectar o'r Tir Gorau a Mwyaf Hyblyg am byth. Mae mwyafrif y tir wedi'i gynnwys yn nyraniadau TRA1, C14 a C15 a phrin yw'r dystiolaeth yn y cynllun i ddangos bod paragraff 4.10 wedi cael ei ystyried o gwbl wrth ddyrannu'r safleoedd hyn ar gyfer datblygu.

4. Ynni Adnewyddadwy

Mae Asesiad Effaith Ynni Adnewyddadwy wedi'i gynnal yn y ddwy ardal. Er hynny, nid yw'r Cynllun Adnau yn manteisio ar y cyfle i ystyried y cyfraniad y gallai'r ardal ei wneud at ddatblygu a hwyluso ynni adnewyddadwy a charbon isel ac i gynllunio'n bositif ar gyfer datblygiad addas. Mae angen ystyried yn fanylach sut i droi'r dystiolaeth yn set o bolisiâu sy'n llywio datblygu addas. Er enghraifft, a allai'r asesiadau roi tystiolaeth i ddarparu cyfleoedd ar gyfer cynnal safonau adeilad cynaliadwy uwch ar safleoedd strategol neu a allai lleoli datblygiadau yn yr un lle wella'r cyfleoedd ar gyfer ynni

adnewyddadwy? Gellid defnyddio'r asesiad ynni i wella geiriad polisïau PS6 a PCYFF4, gan eu bod fel y maen nhw, yn aneglur. Gallai'r asesiad ynni ei gwneud hi'n glir beth yn union a ddisgwylir ac ar gyfer pa fath/faint o ddatblygiad y mae'r polisïau yn ymwneud â nhw.

Mae Polisi ADN2 yn ceisio cadw technolegau ynni anadnewyddadwy o fewn ffiniau datblygu. Mae hyn yn cyfyngu gormod ac yn groes i bolisi cynllunio cenedlaethol. Dylai'r asesiad ynni roi'r dystiolaeth sydd ei hangen i allu cynllunio'n bositif ar gyfer pob math o ddatblygiad adnewyddadwy ac ynni isel.

C. Mewn perthynas â'r profion cadernid CE2, CE3, CE4: Er na thybir eu bod yn faterion o bwysigrwydd sylfaenol i gadernid yr CDLI, rydym o'r farn bod diffyg sicrwydd neu eglurder ynglŷn â'r materion canlynol, y tybiwn y byddai'n fuddiol tynnu eich sylw atynt, i'ch galluogi i ystyried amgenach ffyrdd o'u dangos:

I. Y gallu i gyflawni

Mae'r awdurdod wedi ystyried y gallu i gyflawni i raddau, ac mae Papur Testun 13, Seilwaith Cymunedol yn rhoi cyd-destun defnyddiol gan ddangos y mathau o seilwaith sydd eu hangen yn yr ardal. Fodd bynnag, nid yw hyn wedi'i drosi ar gyfer yr asesiadau fesul safle unigol. Rhaid i'r awdurdodau egluro pa seilwaith sy'n angenrheidiol er mwyn cyflawni'r safleoedd a ddynodwyd, a dangos sut a phryd y bydd hyn yn cael ei gyflawni yn ystod cyfnod y cynllun, ac ystyried p'un oes angen datblygu graddol. Ni ddylai gyfyngu ar newid o fewn y cynllun, ond dylai sicrhau bod y strategaeth yn cael ei chyflawni. Dylai'r awdurdodau gadarnhau pa seilwaith sy'n angenrheidiol a sut y bydd hyn yn cael ei roi ar waith o fewn y cyfyngiadau (fel y nodwyd yn y cynllun) sy'n dod i rym ar gytundebau Adran 106 ym mis Ebrill 2015, yn arbennig o ran y cyfyngiadau ar gronni adnoddau a nodir yn y rheoliadau.

Gall anawsterau godi os nad oes systemau yn eu lle i gydio yn y manteision ariannol a ddaw drwy ddatblygu, er mwyn eu defnyddio i helpu i ddarparu'r seilwaith priodol. Nid yw'n glir a yw Polisi ISA1 yn blaenoriaethu'r seilwaith gofynnol neu ai rhestr yn unig yw hon. Mae'r gwaith ar hyfywedd safle mewn perthynas â'r gallu i gyflawni hefyd yn wan.

Yr awdurdodau ddylai ddangos beth fydd, a beth na fydd yn cael eu cwmpasu gan gyfraniadau/rhwymedigaethau cynllunio eraill, sut mae hyn yn berthnasol i Reoliad 122 o Reoliadau'r Ardoll Seilwaith Cymunedol 2010, megis mesurau lliniaru uniongyrchol ar gyfer datblygiad, sut y gellir cyflawni rhwymedigaethau eraill y mae Cylchlythyr 13/97 yn eu ceisio, newidiadau hysbys i ddeddfwriaeth, megis Rhan L a systemau chwistrellu, a chostau seilwaith. Dylai'r awdurdod hefyd fedru dangos rhestr flaenoriaeth gyffredinol ynghylch y rhwymedigaethau y bydd yn eu ceisio gan ddatblygiad a baich ariannol rhwymedigaethau o'r fath ynghyd ag effaith hyfywedd.

Os nad oes Ardoll Seilwaith Cymunedol mewn lle, mae perygl bydd bwlch yn y polisi ac yng ngallu'r cynllun i gasglu arian i helpu gyda'r datblygiadau. Ni ddylid gadael hyn nes adolygiad cynnar o'r cynllun. Nid yw bwlch o'r fath yn fuddiol i'r cynllun. Mae angen esboniad pellach i ddangos nad yw hyn yn broblem neu, os yw'n broblem, sut y gellir ei ddatrys. Dylid egluro'r berthynas rhwng darparu seilwaith ar gyfer tai a chyflogaeth yn nhermau datblygiad graddol.

II. Darpariaeth tai

Rheoli datblygiadau tai mewn pentrefi

Ymddengys fod cyfanswm y safleoedd a ddynodwyd a'r safleoedd ar hap yn llai na'r ffigur sy'n cael ei nodi yn nhabl 17 y cynllun (1,502 - tudalen 151). Mae angen i'r awdurdod sicrhau fod cyfanswm y safleoedd a ddynodwyd a'r safleoedd ar hap mewn pentrefi yn cyfateb i'r ffigur yn y cynllun. Hefyd rhaid sicrhau bod y ffigur hwn yn cael ei gyflawni, ac nad oes modd datblygu nifer fawr o dai mewn pentref unigol neu lond dwrn o bentrefi bach, yn unol â'r strategaeth dai yn y cynllun.

Cyflenwad 5 Mlynedd o Dir

Mae angen eglurhad pellach i ddangos sut y bydd targedau penodol yn cael eu defnyddio i gynnal cyflenwad 5 mlynedd o dir ar gyfer tai. Dylai'r Awdurdodau Cynllunio Lleol ddangos bod modd iddynt ddarparu cyflenwad 5 mlynedd o dir ar gyfer tai wrth fabwysiadu'r cynllun, yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru, paragraff 9.2.3.

Darparu tai

Nid yw'n eglur sut y pennwyd y datblygiad graddol o dai sy'n cael ei gynnig, a sut y bydd yn cael ei gyflawni dros gyfnod y cynllun. Rydym yn nodi bod y cynllun wedi cysylltu'r camau datblygu gyda datblygiad Wylfa B. Fodd bynnag mae angen eglurhad pellach mewn perthynas â safleoedd penodol a'r gallu i gyflawni ar y safleoedd hynny. Bydd angen i awdurdodau reoli a monitro'r ddarpariaeth o dai er mwyn sicrhau eu bod yn llwyddo i gyflawni'r cyfraddau adeiladu a'r gofynion tai cyffredinol sy'n cael eu cynnig (gweler hefyd y fframwaith monitro)

III. Fframwaith Monitro

Rhaid i'r fframwaith monitro fod yn briodol, gan fesur cynnydd y broses o roi'r Cynllun ar waith, rhybuddio'n gynnar os oes perygl o fethu cyflawni, a darparu sail ar gyfer ystyried adolygiad. Nid yw'n glir pam fod yr awdurdod wedi penderfynu cael dwy fframwaith monitro ar wahân (paragraff 8.5).

Dylid rhoi ystyriaeth bellach i'r meysydd canlynol o'r fframwaith:

- ≠ Datblygu safleoedd yn raddol, eu cyflawni, unrhyw sbardun perthnasol a champau gweithredu cysylltiedig. Byddai hyn yn berthnasol er enghraifft i feysydd tai, swyddi, Sipsiwn a Theithwyr, ynni adnewyddadwy, tai fforddiadwy.
- ≠ Dylid cynnwys targedau a sbardunau er mwyn sicrhau bod y prif elfennau'n cael eu cyflawni, ee rhwymedigaethau cynllunio; bydd hyn yn tynnu sylw'r awdurdodau at unrhyw ddiffyg.
- ≠ Mae'r siart wedi'i threfnu yn y fath fodd fel nad yw dangosyddion allbwn craidd Llywodraeth Cymru bob tro yn gysylltiedig â'r dangosydd allbwn lleol, ac o ganlyniad y targedau/sbardunau/polisiâu sydd yn yr un rhes. Byddai hefyd yn well, lle'n briodol, diwygio dangosyddion craidd i adlewyrchu'r amgylchiadau lleol.
- ≠ <http://wales.gov.uk/topics/planning/policy/dear-cpo-letters/strategic-monitoring-framework/?lang=en> Yng nghyd-destun canllawiau'r llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol (adran 9.5), dylid ystyried goblygiadau'r Dangosyddion Datblygu Cynaliadwy a gyhoeddwyd yn ddiweddar i'w casglu o fis Ebrill 2013 ymlaen a'r gwaith parhaus ar fireinio'r broses o lunio Cynlluniau Datblygu Lleol; gweler y dolenni canlynol: dangosyddion Datblygu

Cynaliadwy newydd: <http://llyw.cymru/topics/planning/policy/dear-cpo-letters/strategic-monitoring-framework/?skip=1&lang=cy>

a'r

Adroddiad Mireinio:

<http://wales.gov.uk/topics/planning/policy/guidanceandleaflets/ldp-process-refinement-report/?lang=en>

<http://llyw.cymru/topics/planning/policy/guidanceandleaflets/ldp-process-refinement-report/?skip=1&lang=cy>

D. Materion ynglŷn ag eglurder y cynllun yn gyffredinol, y tybiwn y gallent fod o gymorth i'ch awdurdod ac i'r Arolygydd wrth ystyried newidiadau priodol.

Materion technegol penodol:

Tabl 13 – Mae dau o'r meini prawf atodol yn debyg iawn 'mawr/ yn fawr iawn', mae angen egluro'r gwahaniaeth rhwng y ddau.

Gwahanol hierarchaeth i fanwerthu a thai – beth yw'r rhesymeg dros y gwahaniaeth?

Polisi PS12 – nid yw'n glir ble fydd y ddarpariaeth o ofod manwerthu'n cael ei leoli.

Methodoleg Asesu Safleoedd - Er mwyn i'r asesiad hwn fod yn effeithiol, bydd angen i'r awdurdodau egluro faint yn union o'r safle sydd ar dir a ddynodwyd fel Tir Gorau a Mwyaf Amlbwrpas, a sut mae hyn wedi effeithio ar benderfyniadau ynghylch defnydd o dir o'r fath.

Paragraff 7.2.34 - Er bod Llywodraeth Cymru'n cefnogi'r egwyddor o sicrhau manteision cymunedol cynaliadwy drwy drefniadau gwirfoddol, rhaid iddynt beidio ag amharu ar y broses benderfynu ac ni ddylid eu trin fel ystyriaeth berthnasol oni bai eu bod yn bodloni'r profion a nodir yng Nghylchlythyr 13/97.

ARNA 1 - Cefnogir y Polisi mewn egwyddor ond byddai'n fuddiol ei fân olygu i sicrhau eglurder. Cymal 1 - awgrymir cynnwys "y rhagwelir y bydd dan fygythiad" yn lle "sydd dan fygythiad", er mwyn sicrhau cysylltiad â'r SMP. Cymal 2 - egluro a oes rhaid i'r cynigion fodloni'r ddau is-gymal, (i) a (ii), neu ddim ond un neu'r llall. Cymal 6 - nid yw'n glir pam fod y gofyniad am ganiatâd Cyfoeth Naturiol Cymru yn benodol ac yn unigryw i'r cymal hwn. Cymal 8 - Mae'r testun o fewn y cromfachau'n aneglur, ymddengys fel petai'n awgrymu y byddai rhai datblygiadau penodol yn dderbyniol ar ôl y cyfnod polisi cychwynnol (2025). Nid yw'n glir sut mae hynny'n cyfateb i bolisi sy'n dod i ben yn 2026.

Polisi TRA2 - Dylid nodi bod Polisi Cynllunio Cymru'n datgan y dylai awdurdodau lleol sicrhau bod datblygiadau newydd yn darparu lefelau is o ofod parcio na'r hyn a wnaed yn y gorffennol. Mae TAN 18 yn datgan y dylid defnyddio uchafswm safonau parcio ceir fel ffordd o reoli'r galw.

'gormodedd' neu 'orddarpariaeth' - Nid yw'n glir sut y bydd Cynghorau'n dangos bod gorddarpariaeth o ofod agored, fel sy'n cael ei ddisgrifio yng nghymal 1 a pharagraff 7.1.21.

Polisi TWR2 – Llety Gwyliau- Byddai'r polisi'n gryfach pe bai'n cynnwys esboniad o'r hyn y byddai Cynghorau'n ei ystyried fel perygl o 'ormodedd' (Cymal 8) o lety penodol.

Polisi AMG 4 (Cadwraeth Bioamrywiaeth Leol) - angen ailddrafftio pellach. Mae'r polisi drafft ar hyn o bryd yn ymddangos yn rhy feichus ar gyfer ystyried cynigion datblygu ar dir dynodedig lle mae materion cadwraeth natur lleol anstatudol.

Materion technegol ynghylch gwybodaeth am Sipsiwn a Theithwyr

≠ Paragraff 7.4.97 - mae angen eglurhad pellach ynghylch cam 4 (mewn perthynas â'r 'asesiad manwl o safleoedd') ac fe ddylai'r polisi hefyd adlewyrchu'r ffaith bod y broses

yn ymwneud â dod o hyd i safleoedd cyhoeddus ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr, yn hytrach na safleoedd preifat.

≠ Paragraff 7.4.99 - mae cynnwys 'ni chant aros am fwy na 5 diwrnod' yn cyfyngu Awdurdodau Lleol yn y dyfodol os byddant yn gweld y terfyn amser hwn yn wrthgynhyrchiol. Hefyd, nodir bod angen safle tramwy/aros allai gymryd hyd at 15 o leiniau er mwyn rhoi lle i 15 carafán. Fodd bynnag, mae canllawiau Dylunio Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr Llywodraeth Cymru'n datgan y dylai pob llain dramwy fedru rhoi lle i ddwy garafán deithiol. Felly dylai safle 8 llain fod yn ddigonol.

≠ Polisi TAI11 - mewn perthynas â diogelu safleoedd presennol, dylid ehangu'r cymal i: "diogelu fel safleoedd preswyl parhaol i'w defnyddio gan Sipsiwn a Theithwyr yn unig".

≠ Polisi TAI13 - dyma'r polisi ar sail meini prawf ar gyfer safleoedd Sipsiwn a Theithwyr yn y dyfodol, mae'r meini prawf hyn yn ymwneud yn benodol â safleoedd preswyl ac nid ydynt yn caniatáu ar gyfer anghenion safleoedd tramwy yn y dyfodol. Nid yw maen prawf 2 yn ei gwneud yn glir nad oes trafndiaeth gyhoeddus ar gael bob tro, yn arbennig pan fo safleoedd yn cael eu dynodi yn unol â pharagraff 7.4.102. Mae maen prawf 4 yn hyblyg iawn yn sgil defnyddio'r cymal "yn cynnwys". Dylai'r awdurdodau ystyried cyfyngu'r ffactorau hyn i'r rhai a nodwyd eisoes, ac ychwanegu "oni bai bod mesurau lliniaru yn bosibl ac yn gymesur". Mae maen prawf 6 yn afresymol gan fod canllawiau Dylunio Safleoedd Sipsiwn a Theithwyr Llywodraeth Cymru'n ymwneud â safleoedd Awdurdodau Lleol ac nid safleoedd preifat. Gallai'r Awdurdod Lleol egluro y dylai'r safleoedd cyhoeddus ystyried y canllawiau hynny, tra byddai safleoedd preifat yn cael eu rheoleiddio dan Ddeddf Cartrefi Symudol (Cymru) 2013. Mae maen prawf 9 eisoes yn dod o dan bolisi TAI11.

≠ Gallai paragraff 7.4.104 fod yn rhesymol mewn perthynas â safleoedd preswyl parhaol ond nid mewn perthynas â defnyddwyr tramwy.

≠ Dylai paragraff 7.4.105 egluro nad oes gofyn i ddatblygwyr safleoedd preifat fyw yn yr ardal cyn cyflwyno cais cynllunio ar gyfer safle, gan y gallai hyn gyfyngu ar ryddid symudiad. Mae cylchlythyr cynllunio 30/2007 Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn glir y byddai gofyniad o'r fath yn annerbyniol ac yn mynd yn groes i bolisi cenedlaethol.

≠ Mae paragraff 2.11 yn datgan y bydd pob safle sy'n dod o dan restr o feini prawf yn cael eu diystyru. Fodd bynnag, ni ddylid diystyru dynodiad ardal llifogydd C1 yn awtomatig. Dylid profi'r cyfiawnhad dros safleoedd o'r fath yn hytrach na chyfyngu opsiynau addas posibl ymhellach.

Cyfeiriadau at ganllawiau presennol:

Paragraff 7.2.23 - yn cyfeirio at Ddatganiad Polisi Ynni Llywodraeth Cymru (2010). Mae bellach wedi'i ddisodli gan Ynni Cymru: Newid Carbon Isel (2012).

Tabl 5 - yn cyfeirio at flaenoriaethau'r Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol Taith a TraCC. Bydd y Cynlluniau hyn yn cael eu disodli gan Gynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Gogledd Cymru a Chynllun Trafnidiaeth Lleol ar y Cyd Canolbarth Cymru. Dylai'r cynllun gyfeirio at unrhyw welliannau priffordd yr ymrwymwyd iddynt pan fo'n briodol.